

Očajna (4)
Woman in Despair (4)

Jelena Uskoković

Institut za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
(vanjski suradnik)

Prethodno priopćenje – Preliminary communication
predano 15. 7. 1992.

Meštrovićeve skulpture u zbirci Sveučilišta u Syracusi (SAD)

Poslije drugog svjetskog rata Meštrović prihvaća poziv Sveučilišta u gradu Syracusi, država New York, da vodi katedru, odnosno Odsjek za skulpturu. Stiže u Sjedinjene Države na početku 1947. i ostaje u toj zemlji do kraja života, primivši državljanstvo SAD-a 1954. Godine 1955. napušta Syracusu i preuzima katedru za skulpturu na Sveučilištu Notre Dame u gradu South Bendu, država Indiana, gdje umire 1962. Meštrovićev se opus na američkom tlu – osim privatne ostavštine te pojedinačnih djela rasutih po muzejima, privatnim zbirkama i javnim prostorima – koncentrirao na sveučilištima dvaju gradova u kojima je proveo posljednjih petnaest godina svoga života. Za Sveučilište Notre Dame radio je više skulptura namijenjenih javnim prostorima, a 1978. otvorena je i Meštrovićeva galerija unutar sveučilišnog muzeja *The Snite Museum of Art*. Tu je dakle spomenicima i muzejskim postavom Meštrovićeva prisutnost javna i vrlo uočljiva.¹

Sveučilište u Syracusi ima svoje umjetničke zbirke i galeriju Lowe Art Gallery² s bogatim fundusom, koji međutim nije predstavljen stalnim postavom, pa su i Meštrovićeva djela drukčije prisutna na *campusu*. Kolekcija Meštrovićevih djela, u posjedu Sveučilišta, sastoji se od 25 skulptura i 17 crteža. Ograničujemo se ovdje samo na skulpture. Donosimo potpun popis izrađen prema podacima objavljenima prilikom stogodišnjice Sveučilišta u Syracusi³ i prema internim podacima Galerije.

Prve akvizicije Meštrovićevih skulptura za zbirke Sveučilišta u Syracusi nabavljene su otkupom od autora izravno 1955, kad on odlazi na Sveučilište Notre Dame (redni brojevi 7, 13, 16). Sljedeća grupa otkupljena je 1962. od Meštrovićeve obitelji (br. 10, 12, 20), dok je najbrojnija grupa otkupljena 1964. od autorova brata Petra Meštrovića (br. 1, 3, 5, 6, 11, 17, 21, 22, 23, 24, 25). Ostala djela nabavljena su pojedinačno otkupima (br. 2, 18) ili darovima (br. 14 i 19).

U proljeće 1982. oko polovica skulptura bila je smještena u spremišta Galerije, a ostale su se nalazile u interijerima različitih zgrada na *campusu* (br. 2, 3, 8, 9, 10, 15, 16, 19, 22, 24) i na trgu pred samom Galerijom (br. 13 i 14).⁴

Nazivi skulptura u priloženom popisu nisu prevedeni niti mijenjani prema nazivima kod nas možda uobičajenim, kako bi se izbjegla moguća zbrka. Datacije navedene uz nazive, ako postoje, iz istih su izvora. Podaci o tehnicima i dimenzijama također, samo su dimenzije prenesene u centimetre, a unutar zagrada navedene u inčima. Treći red kataloške jedinice sadrži podatak o načinu nabave djela za zbirku. *Cooper Fund* oznaka je za fundaciju iz koje potječu financijska sredstva za otkup; riječ je o fundaciji braćnog para M. Stuart (oboje negdašnji studenti Sveučilišta u Syracusi) namijenjenoj otkupima radova nastalih na Sveučilištu. Četvrti red informira o smještaju skulptura u svibnju 1982, a nakon toga slijede upute na dostupnu literaturu. Posebno se nastoji upozoriti na podatke koji se ne podudaraju s podacima u izvorima ovog popisa. Budući da za većinu djela znamo točno ili barem približno vrijeme nastanka, ona su ovdje svrstana kronološkim redosljedom.

Literatura je, na kraju svake kataloške jedinice, navedena sljedećim kraticama:

AM Atelje Meštrović, katalog (autor Vesna Barbić), Galerije grada Zagreba, Zagreb, 1973.

Bn. The Meštrović Exhibition. Introduction and Catalogue by Christian Brinton. The Brooklyn Museum, 1924.

Ću. Milan Ćurčin, *Meštrović*, Nova Evropa, Zagreb, 1933.

DO Meštrović, Drniš – Otavice. Katalog Muzeja Drniške krajine (autor Vesna Barbić), Centar za kulturu, obrazovanje i informacije, Drniš, 1983.

Sažetak

Autorica je 1983. u Zagrebu održala predavanje pod naslovom »Meštrovićeva djela iz kolekcije Univerziteta u Syracusi, N. Y., SAD«, koje je potom i objavljeno. Ovom prilikom objavljuju se fotografije Meštrovićevih skulptura iz navedene zbirke, opremljene kataloškim opisom i podacima.

* Budući da je predavanje pod naslovom »Meštrovićeva djela iz kolekcije Univerziteta u Syracusi, N.Y., SAD«, koje je Jelena Uskoković održala u Muzejskom prostoru 9. siječnja 1983, publicirano u časopisu »15 dana« (24/1983, br. 6, str. 6-9), čini nam se korisnim objaviti popis s kataloškim podacima i fotografijama svih djela koja posjeduje zbirka Sveučilišta u Syracusi. Stanje je iz 1982, kad je autorica boravila u državi New York.

- Gl. Izložba kiparskog stvaralaštva Ivana Meštrovića prigodom 100. obljetnice rođenja (autor Ana Adamec), Gliptoteka, Zagreb, 1983. (katalog)
- GM Katalog Galerije Meštrović, Split, 1983.
- Gr Željko Grum, *Ivan Meštrović* (2. izd.), Matica hrvatska i Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1969.
- Kt. Duško Kečkemet, *Ivan Meštrović*, Spektar, Zagreb, ČGP »Delo«, Ljubljana, 1970.
- MP Ivan Meštrović. Izložba u povodu 100-godišnjice rođenja. Muzejski prostor, Zagreb, 1983. (katalog)
- ND Ivan Meštrović, *the Notre Dame Years*, The University of Notre Dame, 1974. (katalog izložbe)
- Ri. Norman Rice, *The Sculpture of Ivan Meštrović*, Syracuse University Press, 1959.
- RU *Ivan Meštrović*, religiozna umjetnost, izd. Hrvatski izdavački bibliografski zavod, Zagreb, 1944. (autor Ivan Šrepel)
- Sch. Laurence Schmeckebier, *Ivan Meštrović, Sculptor and Patriot*, Syracuse University Press, 1959.
1. SELF PORTRAIT
bronca, 50.8 x 35.5 x 22.9 cm (20 x 14 x 9)
Cooper Fund 64.211
Lowe Art Gallery, spremište
ND I: datacija oko 1911, prema izjavi gđe. Olge Meštrović
Gl. 11: sadra, datacija 1915.
 2. VESTAL VIRGIN
bronca, 35.6 x 26.6 x 17.8 cm (14 x 10 1/2 x 7)
Cooper Fund 66.161, kupljeno od Malvine Hoffman
Center for Instructional Development
Gr. 33: datacija 1917.
AM 35: datacija 1915-1917.
MP 30: datacija 1915.
 3. PORTRAIT OF A LADY
bronca 86.5 x 63.5 x 21.7 cm (34 x 25 x 8 1/2)
Cooper Fund 64.215
Center for Instructional Development
Ću. LVI: *Djevojka što čita*
Gr. 360 *Djevojka koja čita*, 1918; vis. 106 cm, vl. Petar Meštrović, New York
Gl. 12: *Čitanje – Mrs. Cunard*, 1915, sadra, 1.10 m.
 4. WOMAN IN DESPAIR
bronca, 20.3 x 24.2 x 21.6 cm (8 x 9 1/2 x 8 1/2)
Cooper Fund 64.230
Lowe Art Gallery, spremište
GM. dvorana X: *Savijeni ženski lik*, studija 1918, bronca, 20 cm. Izloženo 1983. u Muzejskom prostoru u Zagrebu pod nazivom *Zgrčena ženska figura* oko 1926, sadra. Nije navedeno u katalogu.
 5. MAGDALENE UNDER THE CROSS, 1926.*
visoki reljef, bronca, 104.1 x 58.4 x 31.6 cm (41 x 23 x 8 1/2)
Cooper Fund 64.214
Lowe Art Gallery, spremište
Bn. 37: mramorni reljef, datiran 1918.
Sch. 31: mramor, datiran 1919.
Gl. 17: sadra, visina 106 cm, datirana 1919.
* datacija (1926) u ovom slučaju, kao i pod br. 6, odnosi se na odljev
 6. ARCHANGEL GABRIEL, 1926.*
visoki reljef, bronca, 81.3 x 58.4 x 25.5 cm (32 x 23 x 10)
Cooper Fund 64.213
Lowe Art Gallery, spremište
Bn. 36: mramorni reljef, 1918.
Sch. 28: mramor, 1919.
* datacija se, kao i u prethodnom slučaju, odnosi na odljev
 7. MADONNA AND CHILD, 1928.
crni diorit, 94 x 66.1 x 24.8 cm (37 x 26 x 9 3/4)
Cooper Fund 55.5
Lowe Art Gallery, spremište
Spominje se i reproducira u više publikacija: Ću LXXI, RU 5, Sch. 48, ND VI, Kt. dodatak
 8. STUDY FOR CYCLOPS
bronca, 40.7 x 30.5 x 22.8 cm (16 x 12 x 9)
Cooper Fund 64.228
Hall of Languages, dekanova soba (Dean of the College of Arts and Sciences)
AM 65: Studija za kiklopa, 1928, sadra 352 mm
AM 66: Skica za *Kamena s ramena*, 1928-1929, sadra, 255 mm
 9. STUDY FOR JOB
bronca, 25.5 x 22.9 x 19 cm (10 x 9 x 7 1/2)
Cooper Fund 64.229
Bray Hall, soba 109-110
AM 67: Skica za Jobovog sina, 1928, sadra 255 mm
Usporediti s AM 95 (Studija za Jobovog sina, 1935, bronca 710 mm) i MP 91
 10. MUSICAL ANGEL
reljef od mahagonija, 162.6 x 42.6 cm (64 1/2 x 16 3/4)
Cooper Fund 62.23
Huntington Beard Cruse Hall, soba 21
Ću. LXIII: *Andeo s violinom*
Kt. dodatak: *Andeo s violinom*, 1929, South Bend, kolekcija autora
 11. PETAR MEŠTROVIĆ
bronca, 58.5 x 53.4 x 36.9 cm (23 x 21 x 14 1/2)
Cooper fund 64.212
Lowe Art Gallery, spremište
ND XV: datacija »late 1940's«
DO 29: sadra, 60 x 55 x 45 cm, datacija 1939-40.
 12. MARY MAGDALENE UNDER THE CROSS, 1941.
reljef od mahagonija, 111.8 x 55.9 cm (22 x 22)
Cooper Fund 62.24
Lowe Art Gallery, spremište
RU 48: *Žena pod križem I*
Sch. 76: *Magdalene under the Cross*, 1941, orah, kolekcija kćerke Marice Meštrović
 13. JOB, 1945.
bronca, 124.5 x 101.6 cm (49 x 40)
Cooper Fund 55.6
Lowe Art Gallery, ispred zgrade (trajni smještaj)
Sch. 87: datacija 1945.
Gr. 66: datacija 1946.
 14. SUPPLICANT PERSEPHONE, 1945.
bronca, 269.2 cm (106)
dar *Klase 55*, 55.7
Lowe Art Gallery, ispred zgrade (trajni smještaj)
Sch. 96: datacija 1945-46.
Gr. 69: *Persefona zaklinje*, 1946.
 15. PRAYING WOMAN
bronca, 26.6 x 20.4 x 17.8 cm (10 1/2 x 8 x 7)
Cooper Fund 64.477
Women's Building (trajni smještaj)
Usporediti:

- Sch. 97: *Supplication*, 1946, travertin, kolekcija autora
Kt. 41: *Vapaj*, 1946, bronca, 96 cm, Galerija Meštrović, Split
16. CROATIAN RHAPSODY, 1947.
bijeli mramor, 91.5 x 76.2 x 60.9 cm (36 x 30 x 24)
Cooper Fund 55.8
Women's Building
Sch 99: *Croatian Rhapsody*, 1947.
ND XVIII: *Croatian Rhapsody*, 1947.
17. ISIS AND HORUS, 1947.
afrički oniks, 47 x 63.5 x 40.7 cm (18 1/2 x 25 x 16)
Cooper Fund 64.216
Lowe Art Gallery, spremište
Sch. 105: *Isis and Horus*, 1947.
ND XIX: *Isis and Horus*, 1947.
18. PORTRAIT OF MALVINA HOFFMAN, 1947.*
bronca, 39.5 x 20.4 x 24.2 cm (15 1/2 x 8 x 9 1/2)
Cooper Fund 64.392
Lowe Art Gallery, spremište
ND XVI: datacija ca. 1947.
* dataciju bi trebalo provjeriti
19. SOCRATES AND DISCIPLES, 1953.
brončani reljef, 45.7 x 73.7 x 17.8 cm (18 x 29 x 7)
Dar rektora Williama P. Tolley, 55.9
Grant Auditorium
Sch. 182: jedna od nekoliko studija za spomenik namijenjen kampusu Sveučilišta u Syracuse, nije izveden
20. VIRGIN, CHILD, ST. ELIZABETH AND ST. JOHN, 1953.
reljef od mahagonija, 122 x 90.2 cm (48 x 35 1/2)
Cooper Fund 62.25
Lowe Art Gallery, spremište
21. THE GUSLAR, 1954.
orah, 198.2 x 81.4 x 61.1 cm (78 x 32 x 24)
Cooper Fund 64.217
Lowe Art Gallery, spremište
Sch. 168: vlasništvo autora
ND XX: »Tired Bard«
22. FIVE WOMEN PLAYING INSTRUMENTS
reljef, orahovina, 183.6 x 116.8 cm (72 1/4 x 46)
Cooper Fund 64.219
Bird Library, soba 100 d
Sch 161: *Girls with Musical Instruments*, 1956, mahagoni, vlasnik autor
ND XXI: *Five Women Playing Musical Instruments*, 1956, mahagoni
23. WEEPING WOMEN*
reljef od crnog mramora, 121.9 x 124.5 cm (48 x 49)
Cooper Fund 64.218
Lowe Art Gallery, spremište
Sch. 158: datacija 1956, vlasništvo autora
* Djelo je vjerojatno nastalo prije 1955.
24. GIRL WITH HARP
reljef od mahagonija, 164.4 x 44.5 cm (66 3/4 x 17 1/2)
Cooper Fund 64.221
Huntington Beard Crouse Hall, soba 21
25. DANCING PEASANT GIRLS
reljef od mahagonija, 167.6 x 110.5 cm (66 x 43)
Cooper Fund 64.220
Lowe Art Gallery, spremište

Bilješke

1

U South Bendu je 1974. održana relativno velika izložba Meštrovićevih djela iz sveučilišne kolekcije, nadopunjena djelima iz zbirke autorove supruge Olge Meštrović, kolekcije Sveučilišta u Syracuse i muzeja Art Institute iz Chicaga. Stogodišnjica rođenja Ivana Meštrovića također je obilježena izložbom crteža i grafika većinom iz zbirke obitelji Meštrović, odnosno kolekcije Sveučilišta Notre Dame.

2

Galerija nosi naziv »Lowe Art Gallery« po prezimenu donatorâ Joe i Emily Lowe.

3

The Syracuse University Centennial Collection of Art, Syracuse, N.Y. 1970.

4

O smještaju skulptura Ivana Meštrovića u javne prostore na kampusu Sveučilišta u Syracuse vidi: **Jelena Uskoković**, *Meštrovićeve skulpture u javnim prostorima jednog američkog sveučilišta*, »15 dana«, Zagreb, 26/1983, br. 6. str. 6-9.

Summary

Jelena Uskoković

Meštrović's Sculptures in the Collection of the Syracuse University, USA

In 1983 in Zagreb the authoress held a lecture entitled »Meštrović's Works from the Collection of the University in Syracuse, N.Y., USA«, which was subsequently published. On this occasion, photographs of Meštrović's sculptures from the above mentioned collection are published, fitted out with catalogue descriptions and information.

Arkandeo Gabrijel (6)
Archangel Gabriel (6)

Bogorodica i dijete (7)
Madonna and Child (7)

Studija za Kiklopa (8)
Study for Cyclops (8)

Studija za Joba (9)
Study for Job (9)

Petar Meštrović (11)

Marija Magdalena pod križem (12)
Mary Magdalene Under the Cross (12)

Job (13)

Perzefona koja moli (14)
Suppliant Persephone (14)

Žena koja moli (15)
Praying Woman (15)

Izida i Hor (17)
Isis and Horus (17)

Sokrat i učenici (19)
Socrates and Disciples (19)

Bogorodica, dijete, sv. Elizabeta i sv. Ivan (20)
Virgin, Child, St. Elisabeth and St. John (20)

Guslar (21)
The Guslar (21)

Pet žena koje sviraju (22)
Five Women Playing Instruments (22)

Djevojka s harfom (24)
Girl with Harp (24)

Seljačke djevojke u plesu (25)
Dancing Peasant Girls (25)